

1	SVA, studiehandledning. På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Vi synliggör människors lika värde i skolans alla aktiviteter. Vi har inlett ett samarbete med kommunens grupp för nyanlända. Vi uppmuntrar våra elever att läsa sitt modersmål. Vi arbetar för att läraren för respektive modersmål kommer till vår skola i så stor utsträckning det är möjligt, för att behålla elevernas trygghet. Vid behov så erbjuder vi studiehandledning på modersmålet. Vi uppdaterar skolans bibliotek med böcker på olika modersmål.
2	All personal får kompetensutveckling i problematik kring etnisk tillhörighet. Utveckla lärarnas kunskaper om olika etniska grupper. Utveckla elevernas kunskaper om olika etniska grupper. Varje barns etniska tillhörighet ska vara en tillgång i gruppen och lyftas fram. Vi uppdaterar skolans bibliotek med böcker på olika modersmål. De etniska språken ska stärkas genom litteratur, sånger, räkneord, rim och ramsor. Dessa ska vävas in och bli en naturlig del. I ämnet svenska används läromedel som visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet. I slöjd och bild jobbar vi med hantverkstraditioner som sträcker sig över nationsgränserna. Vi visar bilder av konstnärer från alla världsdelar, inte bara västerländsk konst. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Låta elever dela med sig av besök från olika kulturer ex. läxa vid resor. Åtgärder: vi på skolan startat ett projekt som vi kallar språkutvecklande arbetssätt”. I musiken lyfter vi in utomeuropeiska/icke västerländska kulturuttryck i vår undervisning/verksamhet. Våra läromedel i moderna språk visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet.
3	... i undervisningen belyser rasismens idéhistoria och vilka effekter den har på det svenska samhället. Ge eleverna kunskap om bakgrunden till villkoren och förutsättningarna för personer med annan tillhörighet har i Sverige. Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingen så t under fritidsaktiviteter och i den dagliga kontakten och som lektioner i tex religion. Läromedel visar ofta barn från olika kulturer och nationaliteter som leder till diskussioner med eleverna. Vi lyfter elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi läser sagor från hela världen och diskuterar etnicitet och religion. Inom SO-ämnena arbetar vi med etniska minoriteter och det mångkulturella samhället. I åk 1- 3 lyfter vi olika länder och ta tillvara på de olika nationaliteterna. Vi diskuterar kontinuerligt olikheter som något positivt. I språkämnet berörs kulturella likheter och skillnader. Åtgärder. All personal på skolan griper in vid negativa uttryck kring etnisk tillhörighet.
4	... i undervisningen belyser rasismens idéhistoria och vilka effekter den har på det svenska samhället. Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingar samt under fritidsaktiviteter och i den dagliga kontakten och som lektioner. ... ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen... Eleverna i klasserna uppmärksammas på flyktingsituationen i världen. Inom SO-ämnena fördjupar sig eleverna inom rasism, främlingsfientlighet och mänskliga rättigheter. Vi jobbar också mycket med värderingsövningar. I ämnet svenska används läromedel som visar exempel på individer med olika bakgrund/etnisk tillhörighet.
5	SVA, studiehandledning. På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Vi synliggör människors lika värde i skolans alla aktiviteter. Vi främjar modersmålsundervisning på skolan och lyfter upp det positiva med att ha tillhörighet i andra länder. Information till hemmen skall vid behov ges på modersmålet. Uppmärksamma elevers flerspråkighet på ett positivt sätt, till exempel ge modersmålsundervisningen utrymme.
6	... all personal får kompetensutveckling i problematik kring etnisk tillhörighet. Varje barns etniska tillhörighet ska vara en tillgång i gruppen och lyftas fram. De etniska språken ska stärkas genom litteratur, sånger, räkneord, rim och ramsor. Dessa ska vävas in och bli en naturlig del. Vi ser många av våra elever, som trots att dom kommer från förskolan sen ett antal år, har ett mycket fattigt språk. Vi ser att bristande språk hämmar barnens utveckling och det bidrar till svårigheter i det sociala har elever med många olika bakgrunder. Vi har inlett ett samarbete med kommunens grupp för nyanlända. Vi uppmuntrar våra elever att läsa sitt modersmål. Vi arbetar för att läraren för respektive modersmål kommer till vår skola i så stor utsträckning det är möjligt, för att behålla elevernas trygghet. Vid behov så erbjuder vi studiehandledning på modersmålet. Vi uppdaterar skolans bibliotek med böcker på olika modersmål. Vi försöker i möjligaste mån (om elevens kunskapsnivå och antal tidigare lediga

	<p> dagar tillåter) bevilja eleven ledigt för att besöka sitt hemland. Samspelet. Åtgärder: vi på skolan startat ett projekt som vi kallar språkutvecklande arbetssätt". Det innebär bl a: vi har inlett ett samarbete med CMN (Centrum för Mottagande av Nyanlända) där vi aktivt träffar teamets specialpedagoger för att cooach a våra pedagoger hur vi kan arbeta språkutvecklande med elever som har ett fattigt språk. Vi har inom ramen för projektet startat ett "läsprojekt" i syfte att få igång läsningen på olika sätt. Våra pedagoger skall göra studiebesök på Knutbyskolan för att lära av andra som arbetar med barn med fattigt språk. Utveckla elevernas kunskaper om olika etniska grupper. Utveckla lärarnas kunskaper om olika etniska grupper. Klasslärare har uppmärksammat elevers flerspråkighet och ursprung genom att låta elever med annat ursprung berätta om sitt land och språk. Skolan visar olika traditioner och högtider kopplade till etnisk tillhörighet genom utställningar i entréhallen. Klasserna har använt böcker och film som utgångspunkt för diskussioner. Låta elever dela med sig av besök från olika kulturer ex. läxa vid resor. Vi har uppmärksammat samernas nationaldag med film och diskussion. Informera mer ex. om områden som nyanlända kommer ifrån. detta kan göras i alla ämnen men kan vara särskilt lämpligt i ämnena geografi/samhällskunskap.</p>
7	<p>... i undervisningen belyser rasismens idéhistoria och vilka effekter den har på det svenska samhället. Ge eleverna kunskap om bakgrunden till villkoren och förutsättningarna för personer med annan tillhörighet har i Sverige. Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingen sa t under fritidsaktiviteter och i den dagliga kontakten och som lektioner i tex religion. Läromedel visar ofta barn från olika kulturer och nationaliteter som leder till diskussioner med eleverna.</p>
8	<p>... ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen ... Vi lyfter elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi läser sagor från hela världen och diskuterar etnicitet och religion. <u>Lämpligt material skaffas som samtalsunderlag vid behov</u></p>
9	<p>... ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen ... Vi lyfter elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi läser sagor från hela världen och diskuterar etnicitet och religion. Alla elever oavsett etnisk tillhörighet ska delta i all undervisning och alla aktiviteter. Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingen samt under fritidsaktiviteter och i den dagloiga kontakten och som lektioner i religion. Läromedel visar ofta barn från olika kulturer och antionaliteter som leder till diskussioner med eleverna. Etnisk tillhörighet: Incidenter sker i kapprum, omklädningsrum och på nätet. Insats I slöjd och bild förs kulturarvet vidare och tar in influenser från andra kulturer. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Inom SO-ämnena arbetar vi med etniska minoriteter och det mångkulturella samhället. I åk 1- 3 lyfter vi olika länder och ta tillvara på de olika nationaliteterna. Vi diskuterar kontinuerligt olikheter som något positivt. I språkämnet berörs kulturella likheter och skillnader. Åk 4–6 ska under höstterminen arbeta med temat det resande folket. Åtgärder. All personal på skolan griper in vid negativa uttryck kring etnisk tillhörighet. Pedagogernas utvärdering visar att det fortfarande finns elever som uttrycker sig rasistiskt. Eleverna i klasserna uppmärksammas på flyktingsituationen i världen. Trygghetsteamet tipsar arbetslagen om böckerna "Flykten", "En flykt till någonting nytt" samt texten "Det annorlunda folket". Områden som berörs av insatsen Kränkande behandling och etnisk tillhörighet. Att personal läser om Malala Yousafzai. Trygghetsteamet tipsar om artiklar, böcker och filmer om Malala Yousafzai. Inom SO-ämnena fördjupar sig eleverna inom rasism, främlingsfientlighet och mänskliga rättigheter. Vi jobbar också mycket med värderingsövningar. I ämnet svenska används läromedel som visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet. I slöjd och bild jobbar vi med hantverkstraditioner som sträcker sig över nationsgränserna. Vi visar bilder av konstnärer från alla världsdelar, inte bara västerländsk konst. I hem och konsumentkunskap jobbar</p>

	<p>eleverna med olika matkulturer. Här påvisas paralleller mellan svenska traditioner och andra matkulturer. Vi ställer frågor för att öppna upp för andra idéer. Inom idrotten lär vi oss danser från olika kulturer. I musiken lyfter vi in utomeuropeiska/icke västerländska kulturuttryck i vår undervisning/verksamhet. Våra läromedel i moderna språk visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet.</p>
10	<p>SVA, studiehandledning. På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Vi synliggör människors lika värde i skolans alla aktiviteter. Vi främjar modersmålsundervisning på skolan och lyfter upp det positiva med att ha tillhörighet i andra länder. Information till hemmen skall vid behov ges på modersmålet. Uppmärksamma elevers flerspråkighet på ett positivt sätt, till exempel ge modersmålsundervisningen utrymme.</p>
11	<p>... all personal får kompetensutveckling i problematik kring etnisk tillhörighet. Varje barns etniska tillhörighet ska vara en tillgång i gruppen och lyftas fram. De etniska språken ska stärkas genom litteratur, sånger, räkneord, rim och ramsor. Dessa ska vävas in och bli en naturlig del. Vi ser många av våra elever, som trots att dom kommer från förskolan sen ett antal år, har ett mycket fattigt språk. Vi ser att bristande språk hämmar barnens utveckling och det bidrar till svårigheter i det sociala har elever med många olika bakgrunder. Vi har inlett ett samarbete med kommunens grupp för nyanlända. Vi uppmuntrar våra elever att läsa sitt modersmål. Vi arbetar för att läraren för respektive modersmål kommer till vår skola i så stor utsträckning det är möjligt, för att behålla elevernas trygghet. Vid behov så erbjuder vi studiehandledning på modersmålet. Vi uppdaterar skolans bibliotek med böcker på olika modersmål. Vi försöker i möjligaste mån (om elevens kunskapsnivå och antal tidigare lediga dagar tillåter) bevilja eleven ledigt för att besöka sitt hemland. Samspelet. Åtgärder: vi på skolan startat ett projekt som vi kallar språkutvecklande arbetsätt". Det innebär bl a: vi har inlett ett samarbete med CMN (Centrum för Mottagande av Nyanlända) där vi aktivt träffar teamets specialpedagoger för att coacha våra pedagoger hur vi kan arbeta språkutvecklande med elever som har ett fattigt språk. Vi har inom ramen för projektet startat ett "läsprojekt" i syfte att få igång läsningen på olika sätt. Våra pedagoger skall göra studiebesök på Knutbyskolan för att lära av andra som arbetar med barn med fattigt språk. Utveckla elevernas kunskaper om olika etniska grupper. Utveckla lärarnas kunskaper om olika etniska grupper. Klasslärare har uppmärksammat elevers flerspråkighet och ursprung genom att låta elever med annat ursprung berätta om sitt land och språk. Skolan visar olika traditioner och högtider kopplade till etnisk tillhörighet genom utställningar i entréhallen. Klasserna har använt böcker och film som utgångspunkt för diskussioner. Låta elever dela med sig av besök från olika kulturer ex. läxa vid resor. Vi har uppmärksammat samernas nationaldag med film och diskussion. Informera mer ex. om områden som nyanlända kommer ifrån. detta kan göras i alla ämnen men kan vara särskilt lämpligt i ämnena geografi/samhällskunskap. I ämnet svenska används läromedel som visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet. I slöjd och bild jobbar vi med hantverkstraditioner som sträcker sig över nationsgränserna. Vi visar bilder av konstnärer från alla världsdelar, inte bara västerländsk konst. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Här påvisas paralleller mellan svenska traditioner och andra matkulturer. Vi ställer frågor för att öppna upp för andra idéer. Inom idrotten lär vi oss danser från olika kulturer. I musiken lyfter vi in utomeuropeiska/icke västerländska kulturuttryck i vår undervisning/verksamhet. Våra läromedel i moderna språk visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet.</p>
12	<p>... i undervisningen belyser rasismens idéhistoria och vilka effekter den har på det svenska samhället. Ge eleverna kunskap om bakgrunden till villkoren och förutsättningarna för personer med annan tillhörighet har i Sverige.</p>

13	<p>Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingen samt under fritidsaktiviteter och i den dagliga kontakten och som lektioner i tex religion. Läromedel visar ofta barn från olika kulturer och nationaliteter som leder till diskussioner med eleverna.</p> <p>Vi lyfter elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi läser sagor från hela världen och diskuterar etnicitet och religion.</p> <p>Alla elever oavsett etnisk tillhörighet ska delta i all undervisning och alla aktiviteter.</p> <p>Etnisk tillhörighet: Incidenter sker i kapprum, omklädningsrum och på nätet. Insats I slöjd och bild förs kulturarvet vidare och tar in influenser från andra kulturer. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Inom SO-ämnena arbetar vi med etniska minoriteter och det mångkulturella samhället. I åk 1- 3 lyfter vi olika länder och ta tillvara på de olika nationaliteterna. Vi diskuterar kontinuerligt olikheter som något positivt. I språkämnat berörs kulturella likheter och skillnader. Åk 4–6 ska under höstterminen arbeta med temat det resande folket. Åtgärder. All personal på skolan griper in vid negativa uttryck kring etnisk tillhörighet.</p>
14	<p>... ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen ...</p> <p>Pedagogernas utvärdering visar att det fortfarande finns elever som uttrycker sig rasistiskt.</p> <p>Eleverna i klasserna uppmärksammas på flyktingsituationen i världen. Trygghetsteamet tipsar arbetslagen om böckerna "Flykten", "En flykt till någonting nytt" samt texten "Det annorlunda folket". Områden som berörs av insatsen Kränkande behandling och etnisk tillhörighet.</p> <p>Att personal läser om Malala Yousafzai. Trygghetsteamet tipsar om artiklar, böcker och filmer om Malala Yousafzai.</p> <p>Inom SO-ämnena fördjupar sig eleverna inom rasism, främlingsfientlighet och mänskliga rättigheter. Vi jobbar också mycket med värderingsövningar.</p>
15	<p>All personal i skolan betonar alla människors lika värde, i enlighet med skolans värdegrund.</p> <p>All personal i skolan betonar fördelarna med etnisk mångfald samt flerspråkighet.</p>
16	<p>Är det en elev med annat modersmål än svenska bör en tolk eller språkstöd finnas med.</p>
17	<p>Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet: En främjande insats som vi genomför är att vi i undervisningen belyser rasismens idéhistoria och vilka effekter den har på det svenska samhället. Vi tillämpar också ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen där lärare är medvetna om de rådande normerna och dess påverkan. Vi försöker hitta exempel i undervisningen som går utanför dessa och behandlar eleverna på så sätt att det inte förstärker rådande interkulturella normer. Vi skapar möjligheter för, både planerade och spontana möten, mellan elever.</p> <p>Åtgärd. Arbetsgång vid kränkande behandling eller olämpligt beteende mellan elever.</p>
18	<p>Flygblad, texter, symboler, bilder, musik och kläder med rasistiskt och främlingsfientligt innehåll, eller med anknytning till rasistiska eller främlingsfientliga grupper, betraktas som kränkande och odemokratiska. Detsamma gäller uttalanden om, eller fysiska angrepp på människor av visst etniskt ursprung eller med en viss religion eller trosuppfattning. Följden blir att vi på Slottsskolan tar avstånd från alla ovan nämnda uttrycksformer och handlingar som vi betraktar som odemokratiska och kränkande. Vi arbetar aktivt för att alla på vår skola ska dela denna värdering.</p> <p>Frågan hålls levande i diskussioner i elevråd, klassråd, inom arbetslagen, inom ämnesgrupperna, på mentorstid, i Trygghetsgruppen samt på studiedagar. Ett samarbete med Friends påbörjades under läsåret 2015/16 och fortsätter nu.</p>
19	<p>Målen för detta arbete var att eleverna ska veta vad som menas med etnisk tillhörighet och ursprung. Innan ämnet påbörjas ska eleverna rita tre personer som ser olika ut. alla elever ska se filmen *halva världen i samma klass*. Efter filmen sätts elevernas teckningar upp som utgångspunkt för diskussionen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan man se om man är född i Sverige? - Kan man känna sig annorlunda på grund av hudfärg? <p>Vilka länder har du varit? Hur såg människorna ut där?</p>
20	<p>Mål: öka samverkan mellan elever med utländsk bakgrund. Hur: hitta möjliga sätt att samverka på ett naturligt sätt. tex genom olika teman i arbetslagen.</p> <p>Temadag om förintelsen minnesdag är också ett led i att visa på alla människors lika värde</p>

21	<p>Skolan har elever och personal från flera kulturer och det arbetas för en öppen attityd gentemot etniska minoriteter. Rektor ansvarar för att all personal får kompetensutveckling i problematik kring etnisk tillhörighet. Elevhälsan kommer under hösten att arbeta för ökad kunskap och förståelse i nämnda område.</p> <p>All verksamhet på skolan och fritidshemmet skall genomsyras av ett etnoperspektiv. Vi arbetar för att uppnå en skola och ett fritidshem där alla människors lika värde oavsett etnisk tillhörighet är en självklarhet. Vi vill åskådliggöra och bemöta attityder och uttryck av rasistisk natur som bygger på fördomar och övertygelser.</p> <p>Mål: på vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet.</p> <p>Aktiviteter för att nå målen: Skolan har elever och personal från olika kulturer och det ska arbetas för en öppen attityd gentemot etniska minoriteter.</p>
22	<p>Mentorerna samtalar i klasserna om stereotypa könsroller, könsöverskridande identitet, sexuell läggning, funktionsnedsättningar, samt trosuppfattningar och etnisk tillhörighet vid genomgång av lb-planen samt alla lärare gör detta löpande i ämnes-undervisningen</p> <p>All personal reagerar och agerar tydligt mot negativt språkbruk. Vi anordnar en temadag där vi arbetar förebyggande vad gäller språkbruket, samt i kvalitetsredovisningen som skolan årligen upprättar.</p>
23	<p>All personal reagerar tydligt gentemot ett negativt språkbruk.</p> <p>Mål och uppföljning: på vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet. Utvärderas kontinuerligt på utvecklingssamtal, klassråd och genom enkätfrågor till elever, samt i kvalitets-redovisningen som skolan årligen upprättar.</p>
24	<p>Vi främjar modersmålsundervisning på skolan och lyfter upp det positiva med att ha tillhörighet till andra länder Vi lyfter upp att vara adopterad; läser litteratur, ser filmer och ger utrymme för de elever hos oss som har bakgrund i annat land att berätta om så önskas.</p> <p>Vi genomför en undervisning som tar hänsyn till elevernas etniska ursprung. Vi är och vill vara en skola med mångfald. Språkutvecklande arbetssätt. Vi ser många av våra elever, som trots att dom kommer från förskolan sen ett antal år, har ett mycket fattigt språk. Vi ser att bristande språk hämmar barnens utveckling och det bidrar till svårigheter i det sociala har elever med många olika bakgrunder.</p>
25	<p>Etnisk tillhörighet: Varje barn ska respekteras och ges möjlighet stärka sin identitet för att känna stolthet i sin etniska tillhörighet. Avdelningarna ska ta tillvara och synliggöra traditioner från de länder barnen på avdelningen har anknytning till. Vi ska arbeta aktivt för att utveckla barnens förmågor att leva sig in i och respektera andras kulturer och värderingar. Varje barns etniska tillhörighet ska vara en tillgång i gruppen och lyftas fram. Insats. Det etniska språket ska stärkas genom litteratur, sånger, räkneord, rim och ramsor. Dessa ska vävas i och bli en naturlig del i verksamheten vid samlingar, möten mellan barn eller vid projekt. Ex benämna färger, räkneord m.m. när vi använder dessa på svenska. Insatser kan göras i nära samarbete med förälder om språket inte finns i personalgruppen. Språket och det aktuella landet visas uppmärksamhet i gruppen.</p> <p>I-pad kan användas som ett hjälpmedel för att lyssna, se och lära, sagor, och ramsor på olika språk. Familjer kan bjudas in för att berätta om olika traditioner.</p> <p>På alla avdelningar i skolan speglas samhället genom att vara mångkulturellt. Många av våra medarbetare kommer från andra länder med en annan kultur. Vi upplever det positivt att ha en mångkulturell arbetsplats.</p> <p>På Svartbäcksskolans dag fick elever och föräldrar skriva "Välkommen" på skyltar på sitt eget språk. Dessa skyltar finns fortfarande kvar i entrén. Analys: Detta har skapat medvetenhet och ökad kunskap hos eleverna avseende andra religioner och kulturer.</p> <p>Etnicitet och religion: Vi lyfter elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi läser sagor från hela världen och diskuterar etnicitet och religion. Vi använder den kulturella mångfalden och väver in detta i arbetet under både skol-och fritidshemstid. Exempel på hur vi under läsåret ska arbeta med etnicitet och religion: Varje år kommer vi under FN dagen att arbeta med olika aktiviteter för att uppmärksamma alla människors lika värde oavsett etnicitet och religion. Genom kunskap förebygger vi fördomar.</p>

	<p>Vi hittar olika sätt att kommunicera med våra föräldrar och elever även när svenska språket kan vara ett hinder (använder exempelvis tolk, engelska etc). Vi har inlett ett samarbete med kommunens grupp för nyanlända. Vi uppmuntrar våra elever att läsa sitt modersmål. Vi arbetar för att läraren för respektive modersmål kommer till vår skola i så stor utsträckning det är möjligt, för att behålla elevernas trygghet. Vid behov så erbjuder vi studiehandledning på modersmålet. Vi uppdaterar skolans bibliotek med böcker på olika modersmål. Vi försöker i möjligaste mån (om elevens kunskapsnivå och antal tidigare lediga dagar tillåter) bevilja eleven ledigt för att besöka sitt hemland. Förutom den dialog vi tagit initiativ till med utbildningsförvaltningen så har vi på skolan startat ett projekt som vi kallar språkutvecklande arbetssätt". Det innebär att vi har inlett ett samarbete med CMN (Centrum för Mottagande av Nyanlända) där vi aktivt träffar teamets specialpedagoger för att coacha våra pedagoger hur vi kan arbeta språkutvecklande med elever som har ett fattigt språk. Vi har inom ramen för projektet startat ett "läsprojekt" i syfte att få igång läsningen på olika sätt. Våra pedagoger skall göra studiebesök på Knutbyskolan för att lära av andra som arbetar med barn med fattigt språk. Inom ramen för pedagogernas skolutvecklingstid (fast tid en timme/vecka) så lär vi oss mer om och provar på genrepedagogik, modellen som syftar till att stegvis, stötta eleverna att utveckla inte bara sitt vardagsspråk utan även ett effektivt skolspråk. I projektet ingår även fritids som också aktivt skall arbeta med elevernas språkutveckling under fritidstid genom ett antal olika arbetssätt, aktiviteter och i dialog med eleverna. Projektet följs upp på arbetslag, fritidsmöten och på personalmöten.</p> <p>Olika kulturers uttryck och mat ska få ta plats i verksamheten. Att introducera mat från olika kulturer har inte fungerat i år. Vi tar upp det som en förebyggande åtgärd i årets plan igen.</p>
26	<p>Etnisk tillhörighet: Alla på Båtsmansskolan ska ha respekt och förståelse för mångfald och olikheter utifrån etniska grunder. All personal reagerar på rasistiska uttryck/gester. Aktivt arbeta mot rasistiska fördomar/språkbruk. Levande diskussion om mångfald och lika/olika. Minska fördomar som rör diskrimineringsgrunderna "kön och etnisk bakgrund" Vi har haft nolltolerans mot köns- och rasistiska uttryck vilket har fungerat bra. Uttrycken har minskat, men vi fortsätter även nästa år med den här punkten. Likaså är det med utbildning av personal inom normkritik och diskrimineringsgrunderna. Under året har vi inte haft någon utbildning inom området men vi tar med det som förebyggande åtgärd i årets plan igen.</p> <p>Vi har nolltolerans till allt som har med rasistiska uttryck att göra, symboler och hållningar i skolan. Vår undervisning skall innehålla mångfaldsarbete, tolerans samt vara öppen och informativ. Undervisande pedagog ska i grupparbeten arbeta för att eleverna ska lära känna varandra och motverka utanförskap genom att alltid styra gruppindelning.</p> <p>Läromedel visar oftast barn från olika kulturer och nationaliteter. Vid hem- och konsumentkunskap och samhällskunskap får eleverna bjuda på sina och föräldrarnas traditioner, seder och mat.</p>
27	<p>Genom enskilda samtal med elever har kurator uppmärksammat att det precis som förra året inte förekommer lika mycket konflikter och trakasserier om kön och etnisk bakgrund som tidigare år.</p> <p>Dalarö, planerade främjande åtgärder. Samtal kring hur vi benämner olika fenomen (t.ex. ras, funktionsnedsättningar, religion) utan att kränka eller brista i respekt. Åk 5. Etnisk tillhörighet. Klassen får som ovan en introduktion och ser sedan på filmen. Efterföljande samtal/ diskussion om allas lika värde oavsett ursprung, risken för diskriminering och främlingsfientlighet, m.m.</p> <p>Främjande insatser. Etnicitet. Vi synliggör människans lika värde i skolans alla aktiviteter.</p> <p>Vi läser t ex sagor från hela världen och använder oss av personalens och elevernas mångfald.</p> <p>Främjande åtgärder: Att reagera och agera omedelbart om kränkningar uppmärksammas. Vår nolltolerans skall hela tiden genomsyra skolvardagen.</p> <p>Undervisande pedagog ska i grupparbeten arbeta för att eleverna ska lära känna varandra och motverka utanförskap genom att alltid styra gruppindelning. Undervisning som tar hänsyn till elevernas etniska ursprung. Nej, till rasistiska uttryck, symboler och hållningar i skolan.</p> <p>Undervisning ska innehålla mångfaldsarbete och tolerans. Arbeta aktivt i år 9 mot rasistiska negationer/språkbruk</p> <p>Etnisk tillhörighet: Vår målsättning är att väva in tanken om "människans lika värde" i alla ämnen i skolan. Läromedel visar oftast barn från olika kulturer och nationaliteter som leder till diskussioner med eleverna.</p>

	Etnicitet och religion: Vi har arbetat utifrån vårt uppsatta mål kring människors lika värde. Som lektionsförslag fanns hur man kunde arbeta med FN-dagen den 24 oktober i sina klasser.
28	Alla elever oavsett etnisk tillhörighet ska delta i all undervisning och alla aktiviteter. Information till hemmen skall vid behov ges på modersmålet. Uppmärksamma olika religioners högtider och vi ska eftersträva en öppen och levande dialog med vårdnadshavare. Uppmärksamma elevers flerspråkighet på ett positivt sätt, till exempel ge modersmålsundervisningen utrymme.
29	Vi uppmärksammar samerna och firar samernas nationaldag 6 februari 2017. Vi har uppmärksammat samernas nationaldag med film och diskussioner. Arbeta med den mångkulturella almanackan. https://mangkulturellaalmanackan.wordpress.com/ . Uppmärksamma aktuella händelser/fenomen. I slöjd och bild förs kulturarvet vidare och tar in influenser från andra kulturer. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Inom SO-ämnena arbetar vi med etniska minoriteter och det mångkulturella samhället. I åk 1- 3 lyfter vi olika länder och ta tillvara på de olika nationaliteterna Vi diskuterar kontinuerligt olikheter som något positivt. I språkämnet berörs kulturella likheter och skillnader. Åk 4–6 ska under höstterminen arbeta med temat det resande folket. Åtgärder. All personal på skolan griper in vid negativa uttryck kring etnisk tillhörighet. Klasslärare har uppmärksammat elevers flerspråkighet och ursprung genom att låta elever med annat ursprung berätta om sitt land och språk. Skolan visar olika traditioner och högtider kopplade till etnisk tillhörighet genom utställningar i entréhallen. Klasserna har använt böcker och film som utgångspunkt för diskussioner. Alla på skolan ska medvetet arbeta för öka kunskapen om andra etniska tillhörigheter och främja inkludering. Detta är ett prioriterat mål eftersom vi är en mottagande enhet för nyanlända elever. Planerade insatser läsåret 2016/17: Inom SO-ämnena fördjupar sig eleverna inom rasism, främlingsfientlighet och mänskliga rättigheter. Vi jobbar också mycket med värderingsövningar. Informera mer ex. om områden som nyanlända kommer ifrån, detta kan göras i alla ämnen men kan vara särskilt lämpligt i ämnena geografi/samhällskunskap. I ämnet svenska används läromedel som visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet. I slöjd och bild jobbar vi med hantverkstraditioner som sträcker sig över nationsgränserna. Vi visar bilder av konstnärer från alla världsdelar, inte bara västerländsk konst. I hem och konsumentkunskap jobbar eleverna med olika matkulturer. Här påvisas paralleller mellan svenska traditioner och andra matkulturer. Vi ställer frågor för att öppna upp för andra idéer. Vuxna styr alltid alla gruppindelningar och har fokus på diskrimineringsgrunderna i det. Recepten som används anpassas efter behov av specialkost. Inom idrotten lär vi oss danser från olika kulturer. I musiken lyfter vi in utomeuropeiska/icke västerländsk a kulturuttryck i vår undervisning/verksamhet. Våra läromedel i moderna språk visar exempel på individer med olika bakgrund/ etnisk tillhörighet. Utifrån en multikulturell almanacka tar vi under året upp något om alla stora religioner/religiösa högtider samt olika länders nationaldagar som förekommer bland våra barn/elever.
30	Ingen ska diskrimineras eller trakasseras på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet. Alla på skolan ska känna sig trygga och respekterade oavsett etnisk tillhörighet Vi ska ge ökade kunskaper kring vårt internationella samarbetsland Gambia och det gemensamma arbetstemat Vatten och sanitet. Lärarna är medvetna om de rådande normer och försöker hitta exempel i undervisningen som går utanför de rådande normerna och behandlar alla elever på samma sätt för att inte förstärka rådande normer. Ansvarig: alla lärare. Alla elever ska få kunskap om hur personer med en annan etnisk tillhörighet kan diskrimineras i arbetslivet och i samhället, problematisera och reflektera runt diskriminering och trakasserier som har med etnisk tillhörighet att göra. Ge eleverna kunskap om bakgrunden till villkoren och förutsättningarna för personer med annan tillhörighet har i Sverige. Ansvarig: Alla lärare. På APT jobbar vi med frågeställningar angående främlingsfientlighet. Förskoleklassen arbetar under vårterminen i ett tema FN konventionen Barns rätt i samhället. I skolan uppmärksammas detta i samband med FN dagen i oktober. I religionsundervisningen i årskurs 1-3 tas de olika religionernas och trosuppfattningarnas olikheter eller likheter upp. I samtal med eleverna kring aktuella omvärldsfrågor diskuteras etnicitet. Samtliga fritidsavdelningar ser filmer om värdegrund som vi sedan samtalar och diskuterar kring. I årskurs 4-6

	<p>uppmärksamma olika kulturer och dess högtider. Olika begrepp och händelser förklaras. I musiken uppmärksammas olika texter. Låta elever dela med sig av besök från olika kulturer, ex läxa vid resor. (sida 8</p> <p>Mål och uppföljning. På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter. Vår skola ska arbeta för ökad förståelse för människor med olika etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet.</p>
31	<p>Eleverna i klasserna uppmärksammas på flyktingsituationen i världen. Insats. Trygghetsteamet tipsar arbetslagen om böckerna "Flykten", "En flykt till någonting nytt" samt texten "Det annorlunda folket". Områden som berörs av insatsen Kränkande behandling och etnisk tillhörighet.</p> <p>Att personal läser om Malala Yousafzai. Insats. Trygghetsteamet tipsar om artiklar, böcker och filmer om Malala Yousafzai.</p> <p>Personal reagerar omedelbart när man ser eller hör kränkningar.</p> <p>Arbeta aktivt för allas lika värde under lektioner i SO. Uppmärksamma FN-dagen. Eleverna ska känna till barnkonventionen. På elevrådet diskuterar elevrådsrepresentanterna tillsammans med rektor. Aktuella frågor förs vidare till klassråden.</p> <p>Skolan ska vara till för alla och i undervisningen ska samtal kring etnisk tillhörighet vara en naturlig del av undervisningen. Personalen på skolan har ansvar för att vara goda förebilder med ett öppet bemötande och förhållningssätt. oavsett etnisk tillhörighet. Alla ska ha möjlighet att vara med och delta i olika aktiviteter utifrån sina förutsättningar.</p> <p>Skolan ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever som deltar eller söker till skolan oavsett etnisk tillhörighet. Med etnisk tillhörighet menas etniskt ursprung, hudfärg eller annat likande förhållande.</p> <p>All personal ska få gemensamma riktlinjer för hur de bör hantera situationer där etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse ex. skolavslutning samt andra besök i svenska kyrkan, Ramadan, Eid etc. Pedagogerna ska informera och undervisa om olika etniska, kulturella och religiösa skillnader och olikheter. Klassläraren följer kursplanen för varje enskilt ämne och årskurs.</p>
32	<p>Vår utgångspunkt är att alla är lika och att mångfalden berikar oss. Vi presenterar nya barn som kommer från andra länder innan de börjar hos oss. Vi gör detta genom att berätta om vår nya kamrat för barnen och att de nya eleverna kanske behöver hjälp med språk för att finna sig tillrätta. Barnen noterar kanske olika hudfärg vilket vi då pratar om och understryker att vi kanske ser olika ut men att alla är lika värdefulla samt att mångfalden berikar oss. Det är viktigt för oss personal att vara observant på adopterade barns som behöver stöd då frågor om sitt ursprung blir aktualiserade.</p> <p>Vår utgångspunkt är att "alla är olika" och att mångfalden berikar oss alla.</p>
33	<p>Rektor och all personal måste vara väl insatta i Likabehandlingsplanen och de olika diskrimineringsgrunderna och aktivt arbeta mot diskriminering.</p> <p>Kartläggningen om tolerans och attityder som Fredens hus genomförde visade att våra elever var mer toleranta än genomsnittet. Men vid utställningen om Hetero/Etnonorm uppdagades att även om de var toleranta inom vissa aspekter var de inte lika tillåtande kring andra, t.ex. homosexualitet bland män.</p> <p>Normkritiska samtal och diskussioner under morgonsamlingen samt under fritidsaktiviteter och i den dagliga kontakten. Och som lektionsinnehåll i tex religion och SO</p> <p>Vi hälsar "god morgon" på olika språk. Vi sjunger på olika språk. Vi tar upp högtider som tillhör olika trosuppfattningar och pratar om hur de firas. Vi har likabehandling som kontinuerligt arbete och förstärker detta med värdegrundsperioder. Under perioderna arbetar alla på skolan med samma, bestämda tema, tex Lika Olika. Arbetet är då anpassat efter barnens åldrar. Vi står upp för och är tydliga med att markera om vi som vuxna upp lever diskriminering i någon form.</p>